

Організація освітнього процесу у закладах дошкільної освіти під час дії воєнного стану в Україні.

Білогрищенко Н.П. ,
начальник відділу дошкільної освіти
Департаменту освіти Харківської
міської ради

Нормативно-правова база:

- Конституція України

Закони України:

- Про освіту
- Про дошкільну освіту
- Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану
- Про правовий режим воєнного стану
- Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану
- Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин
- Про оборону України
- Про затвердження Указу президента України «Про введення воєнного стану в Україні»

Нормативно-правова база:

- Положення про заклад дошкільної освіти
- Постанова КМУ від 07.03.2022 № 221 «Деякі питання оплати праці працівників державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, що фінансуються або дотуються з бюджету, в умовах воєнного стану»
- Постанова КМУ від 26.04.2022 № 483 «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. № 530 і від 15 вересня 2021 р. № 957»
- Наказ МОЗ України від 25.02.2022 № 380 «Про зупинення дії наказу Міністерства охорони здоров'я України»
- Наказ МОЗ України від 18.08.2022 «Зміни до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України»
- Наказ МОНУ від 07.07.2022 № 615 «Звіт за результатами основного етапу польового дослідження оцінки якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти за методикою ECERS-3»
- Наказ МОНУ від 06.06.2022 № 527 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641»
- Рекомендації Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 14.06.2022 № 03-1870/162-2 «Про організацію укриття працівників та дітей у

Нормативно-правова база:

- Лист ДСНСУ України від 14.06.2022 № 03-1870/162-2 «Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти»

Листи МОНУ:

- від 28.02.2022 № 1/3292-22 «Щодо написання заяв про відпустки без збереження заробітної плати у зв'язку із введенням в Україні правового режиму воєнного стану»
- від 03.06.2022 №1/6015-22 «Про методичні рекомендації впровадження професійного стандарту керівника (директора) закладу дошкільної освіти»
- від 06.03. 2022 № 1/3370-22 «Про оплату праці працівників закладів освіти під час призупинення навчання»
- від 07.03.2022. № 1/3378-22 «Про практику застосування трудового законодавства у галузі освіти і науки під час дії правового режиму воєнного стану» від 15.03.2022 № 1/3454-22 «Про перенесення атестації педагогічних працівників у 2022 році»
- від 15.03.2022 № 1/3463-22 «Про надання інформації»
- від 17.03.2022 № 1/3475-22 «Про зарахування до закладів дошкільної освіти дітей із числа внутрішньо переміщених осіб»
- від 19.03.2022 № 1/3556-22 «Щодо переходу на обслуговування до органів Казначейства за новою адресою закладів освіти, які вимушені змінити місце розташування»
- від 22.03.2022 № 1/3593-22 «Про здійснення публічних закупівель та обслуговування в органах Казначейства в умовах воєнного стану»
- від 23.03.2022 № 1/3737-22 «Про надання інформації»

Нормативно-правова база:

Листи МОНУ:

- від 02.04.2022 № 1/3845-22 «Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні»
- від 25.04.2022 № 1/4428-2 «Методичні рекомендації щодо проведення просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з питань уникнення враження мінами, вибухонебезпечними предметами та ознайомлення з правилами поведінки в надзвичайних ситуаціях»
- від 03.06.2022 № 1/6015-22 «Про методичні рекомендації впровадження професійного стандарту керівника (директора) закладу дошкільної освіти»
- від 08.06.2022 № 4/1196-22 «Про методичні рекомендації щодо визначення освітніх труднощів та рівнів підтримки у дітей раннього та дошкільного віку»
- від 15.06.2022 № 1/6435-22 «Щодо забезпечення освіти осіб з особливими освітніми потребами»
- від 22.06.2022 № 1/6894-22 «Про методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти в літній період»
- від 22.06.2022 № 1/6887- 22 «Щодо збереження мережі закладів дошкільної освіти та захисту прав їх працівників»
- від 11.07.2022 1/7707-22 «Про підготовку ЗО до нового навчального року та опалювального сезону в умовах воєнного стану»
- від 27.07.2022 № 1/8504-22 «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році»
- від 04.10.2022 № 1/11679-22 «Щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти та захисту законних прав працівників»

Необхідні професійні компетентності директора ЗДО:

- здоров'язбережувальна;
- проєктувальна;
- операційне управління закладом дошкільної освіти;
- організаційно-методична;
- комунікативна;
- здатність до навчання протягом життя;
- інформаційно-комунікаційна;
- лідерська;
- емоційно-етична;
- стратегічне управління та розвиток закладу дошкільної освіти;
- стратегічна комунікація;
- нормативно-правова.

Особистісні якості успішного директора ЗДО:

- Інтелект
- Комунікабельність
- Впевненість у собі
- Здатність вести за собою
- Вміння донести власну думку
- Етичність
- Чесність
- Ініціативність

Ділові якості успішного директора ЗДО:

- Уміння організувати робочий процес
- Компетентність
- Економічна грамотність
- Підприємливість
- Вимогливість
- Новаторство
- Стресостійкість
- Уміння шукати компроміс

- **Крок 1. Візьміть паузу.** На перший погляд, це може здатись недоречною порадою. Але в екстремальних ситуаціях, краще зупинитись, щоб обдумати план дій. Пауза допоможе мобілізуватися, відновити сили і рухатись вперед.
- **Крок 2. Пошук ідей.** Що більше може згуртувати людей, як не спільна проблема? Зберіть всіх працівників та налаштуйте їх на спільне вирішення ситуації. Уникайте одноосібних рішень, краще спершу вислухайте всіх і тоді шукайте правильний вихід з кризової ситуації.
- **Крок 3. Створення прототипів.** Під час кризи потрібно створювати моделі вирішення ситуації. Ставте перед колегами завдання придумати та обґрунтувати рішення до певного визначеного часу. Таким чином, ви в разі збільшите шанси на якнайшвидший вихід з кризи.
- **Крок 4. Аналіз та формування висновків.** Після виходу з гострої фази кризи, сформулюйте для себе висновки. А саме, дайте відповіді на питання: «Що ви винесли з цієї ситуації?», «Як вчините наступного разу, аби її запобігти?», «Яку

Створення безпечного простору:

- Перегляньте облаштування всіх приміщень.
- Організуйте безпечне та безперешкодне пересування по ЗДО.
- Розробіть та запровадьте у ЗДО чіткі процедури реагування та поведінки у надзвичайних ситуаціях.
- Розробити Протоколи безпеки.

Протокол безпеки – це певний набір правил, процедур, якими повинні керуватися учасників освітнього процесу щодо певної ситуації. З огляду на ризики безпеки, таких протоколів у закладі має бути декілька, зокрема щодо дій під час повітряних тривог та проведення евакуації, перебування в укритті тощо.

Кадрова робота в умовах ВОЄННОГО СТАНУ

ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Указ Президента
України

«Про введення
воєнного стану в
Україні»

від 24 лютого 2022
року № 64/2022

Указ затверджено
Законом № 2102-IX
від 24.02.2022

У зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30 – 34 (право на недоторканість житла, таємниця листування, телефонних розмов та іншої кореспонденції, невтручання в особисте і сімейне життя, право на свободу пересування та вільний вибір місця проживання, право на свободу думки і слова), 38 (право брати участь в управлінні державними справами, референдуми, вибори), 39 (право на збори та мітинги), 41 – 44 (право власності, право на підприємницьку діяльність, право на працю, право на страйк), 53 (право на освіту) Конституції України, а також вводиться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які

**ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ В
УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ**

**ЗАКОН
УКРАЇНИ
«Про
організацію
трудових
відносин в
умовах
воєнного стану»
від 15 березня
2022 року
№ 2162-IX**

**Стаття 2. Особливості укладення трудового
договору в умовах воєнного стану**

1. У період дії воєнного стану сторони за згодою визначають форму трудового договору.
2. При укладенні трудового договору в період дії воєнного стану умова про випробування працівника під час прийняття на роботу може встановлюватися для будь-якої категорії працівників.

З метою оперативного залучення до виконання роботи нових працівників, а також усунення кадрового дефіциту та браку робочої сили, у тому числі внаслідок фактичної відсутності працівників, які евакуювалися в іншу місцевість, перебувають у відпустці, простої, тимчасово втратили працездатність або місцезнаходження яких тимчасово невідоме, роботодавець може укладати з новими працівниками строкові трудові договори у період дії воєнного стану або на період заміщення тимчасово відсутнього

**ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ В
УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ**

**ЗАКОН
УКРАЇНИ
«Про
організацію
трудових
відносин в
умовах
воєнного стану»
від 15 березня
2022 року
№ 2162-IX**

**Стаття 4. Особливості розірвання
трудового договору з ініціативи
працівника**

1. У зв'язку з веденням бойових дій у районах, в яких розташоване підприємство, установа, організація, та існування загрози для життя і здоров'я працівника він може розірвати трудовий договір за власною ініціативою у строк, зазначений у його заяві (крім випадків примусового залучення до суспільно корисних робіт в умовах воєнного стану, залучення до виконання робіт на об'єктах критичної інфраструктури).

**ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ В
УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ**

**ЗАКОН
УКРАЇНИ
«Про
організацію
трудових
відносин в
умовах
воєнного стану»
від 15 березня
2022 року
№ 2162-IX**

**Стаття 6. Особливості встановлення та обліку часу
роботи та часу відпочинку**

1. Нормальна тривалість робочого часу працівників у період воєнного стану не може перевищувати 60 годин на тиждень.
2. Для працівників, яким відповідно до законодавства встановлюється скорочена тривалість робочого часу, тривалість робочого часу не може перевищувати 50 годин на тиждень.
3. П'ятиденний або шестиденний робочий тиждень встановлюється роботодавцем за рішенням військового командування разом із військовими адміністраціями (у разі їх утворення).
5. Тривалість щотижневого безперервного відпочинку може бути скорочена до 24 годин.
6. У період дії воєнного стану не застосовуються норми статті 53 (тривалість роботи напередодні святкових, неробочих і вихідних днів), частини першої статті 65, частин третьої - п'ятої статті 67 та статей 71-73 (святкові і неробочі дні) Кодексу законів про працю України.

На період дії воєнного стану не діють норми КЗпП

**ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ В
УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ**

**ЗАКОН
УКРАЇНИ
«Про
організацію
трудових
відносин в
умовах
воєнного стану»
від 15 березня
2022 року
№ 2162-IX**

Стаття 12. Відпустки

1. У період дії воєнного стану щорічна основна оплачувана відпустка надається працівникам тривалістю 24 календарні дні.
2. У період дії воєнного стану роботодавець може відмовити працівнику у наданні будь-якого виду відпусток (крім відпустки у зв'язку вагітністю та пологами та відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку), якщо такий працівник залучений до виконання робіт на об'єктах критичної інфраструктури.
3. Протягом періоду дії воєнного стану роботодавець на прохання працівника може надавати йому відпустку без збереження заробітної плати без обмеження строку, встановленого частиною першою статті 26 Закону України «Про відпустки».

**ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ В
УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ**

**ЗАКОН
УКРАЇНИ
«Про
організацію
трудових
відносин в
умовах
воєнного стану»
від 15 березня
2022 року
№ 2162-IX**

**Стаття 13. Призупинення дії трудового
договору**

1. Призупинення дії трудового договору - це тимчасове припинення роботодавцем забезпечення працівника роботою і тимчасове припинення працівником виконання роботи за укладеним трудовим договором.

Дія трудового договору може бути призупинена у зв'язку з військовою агресією проти України, що виключає можливість надання та виконання роботи.

Призупинення дії трудового договору не тягне за собою припинення трудових відносин.

2. Призупинення дії трудового договору роботодавець та працівник за можливості мають повідомити один одного у будь-який доступний спосіб.

3. Відшкодування заробітної плати, гарантійних та компенсаційних виплат працівникам на час призупинення дії трудового у повному обсязі покладається на

ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Коментар

1. У зв'язку з призупиненням дії трудового договору працівник звільняється від обов'язку виконувати роботу, визначену трудовим договором, а роботодавець звільняється від обов'язку забезпечувати умови праці, необхідні для виконання роботи,

Головною умовою для призупинення дії трудового договору є абсолютна неможливість надання роботодавцем та виконання працівником відповідної роботи.

2. Ініціатором призупинення трудового договору можуть бути як роботодавець, так і працівник.

3. При призупиненні трудового договору роботодавець повинен продовжувати ведення обліку в частині визначення та фіксації сум заробітної плати та компенсаційних виплат, які були б належні працівникові, якщо такого призупинення не було б.

Відшкодування заробітної плати, гарантійних та компенсаційних виплат працівникам на час призупинення дії трудового у повному обсязі буде покладено на державу, що здійснює військову агресію проти України.

Оскільки під час призупинення трудового договору виплата заробітної плати роботодавцем не буде здійснюватися, то відсутня база нарахування ЄСВ, а відповідно ЄСВ не сплачується.

При цьому роботодавець також повинен фіксувати розмір ЄСВ, який підлягає б виплаті із сум заробітної

Наказом Міністерства юстиції України від 21.04.2022 № 1581/5 затверджено Зміни до Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях, затверджених наказом Мінюсту України від 18.06.2015 № 1000/5 (наказ набрав чинності 27.04.2022).

24 березня 2022 року набув чинності Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», яким, зокрема, врегульовано особливості організації кадрового діловодства та архівного зберігання кадрових документів у роботодавця в умовах воєнного стану.

24 березня 2022 року набув чинності Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», яким, зокрема, врегульовано особливості організації кадрового діловодства та архівного зберігання кадрових документів у роботодавця в умовах воєнного стану.

24 березня 2022 року набув чинності Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», яким, зокрема, врегульовано особливості організації кадрового діловодства та архівного зберігання кадрових документів у роботодавця в умовах воєнного стану.

24 березня 2022 року набув чинності Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», яким, зокрема, врегульовано особливості організації кадрового діловодства та архівного зберігання кадрових документів у роботодавця в умовах воєнного стану.

Простій - це зупинення роботи, викликане відсутністю організаційних або технічних умов, необхідних для виконання роботи, невідворотною силою або іншими обставинами (ст. 34 КЗпП).

Орієнтовний алгоритм дій директора ЗДО:

№ з/п	Нормативно-правова база	Пріоритетні питання	Можливі заходи щодо вирішення питання	Примітка
1.	Закон України «Про дошкільну освіту» Ст.38. Матеріально-технічна база закладу дошкільної освіти (далі – ЗДО) включає будівлі, споруди, земельні ділянки, комунікації, інвентар, обладнання та інше. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 «Про затвердження положення про інвентаризацію активів та зобов'язань», а також інших нормативних документів, що регулюють питання проведення інвентаризації і	Вжити заходів щодо збереження матеріально-технічної бази ЗДО з метою створення безпечного освітнього середовища.	Провести постійно діючій інвентаризаційній комісії ЗДО повну інвентаризацію основних товарно-матеріальних цінностей та перевірити їх фактичну наявність і документальне підтвердження.	Внести до наказу ЗДО про інвентаризацію терміни, у які комісія має провести інвентаризацію всіх активів. У наказі про проведення інвентаризації перелічити матеріально відповідальних осіб, які будуть задіяні в такій перевірці.

Орієнтовний алгоритм дій директора ЗДО:

Наказ Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669 «Про затвердження положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти». Лист Міністерства освіти і науки України від 26.07.2022 № 1/8462-22 «Про оптимізацію виконання заходів з підготовки закладів освіти до нового навчального року та опалювального сезону в умовах воєнного стану».	Керівник закладу освіти: - перед початком навчального року, а також періодично протягом навчального року оцінює технічний стан обладнання та устаткування навчальних приміщень закладів освіти; - уживає заходів щодо приведення інженерно-технічних комунікацій, устаткування, обладнання у відповідність до чинних стандартів, правил, норм з охорони праці. Заступник керівника з адміністративно-господарської роботи, завідувач господарства, начальник господарського відділу: - здійснює експлуатацію та догляд будівель, споруд і територій відповідно до законодавства з охорони праці; - організовує зберігання на складах палива, отруйних матеріалів, легкозаймистих і горючих рідин, обладнання,	З урахуванням об'єктивних обставин виконувати заплановані у річному плані роботи заходи розділу «Адміністративно-господарська діяльність». Організувати щоденну перевірку стану будівлі та території закладу. Вжити заходів щодо теплоізолювання труб гарячого водопостачання та опалення. Забезпечити виконання санітарно-гігієнічних вимог утримання господарської зони ЗДО (закритий сміттєзбірник, сараї, овочесховище, інше). Організувати наявність альтернативних засобів освітлення приміщень та території на випадок відключення енергопостачання (ліхтарики, свічки). Створити наказом по ЗДО постійно діючу технічну
---	---	---

Орієнтовний алгоритм дій директора ЗДО:

Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234 «Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів».	Обладнання території ЗДО (груп) повинно бути справним. Не дозволяється використовувати несправні меблі та обладнання. Необхідно проводити санітарне очищення території ЗДО. Приміщення ЗДО повинні утримуватися в порядку й чистоті.	Забезпечити справність обладнання на території закладу та груп. Забезпечувати своєчасне проведення ремонту інвентарю та обладнання. Усі наявні предмети в групі – шафи, полиці, дзеркала, підставки для рослин тощо – повинні бути міцно закріплені. Вжити заходів з благоустрою території закладу з урахуванням карантинних обмежень та з дотриманням безпеки через введення воєнного стану в Україні. Скласти графік прибирання. Забезпечувати виконання графіку прибирання. Забезпечити зберігання і експлуатацію постільних речей (уникати потрапляння вологи, не допускати зберігання в скрученому вигляді матраців та подушок), не допускати забруднення
---	---	---

Орієнтовний алгоритм дій директора ЗДО:

Закон України «Про дошкільну освіту». Положення про заклад дошкільної освіти, наказ Міністерства освіти і науки України від 19.12. 2017 № 1633 «Примірний перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти».	Виконання вимог Базового компонента дошкільної освіти є обов'язковим для всіх ЗДО.	Вжити заходів щодо упорядкування ігрового та навчально-дидактичного обладнання для подальшого його зберігання.
--	---	---

Орієнтовний алгоритм дій директора ЗДО:

Закон України «Про освіту» Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234 «Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів».	Медичний персонал ЗДО одночасно з керівництвом закладу повинні здійснювати постійний контроль за умовами і строками зберігання продуктів харчування.	Забезпечити виконання вимог санітарно-гігієнічного режиму на харчоблоці та овочесховищі.	Завдяки проведеній інвентаризації будуть виявлені продукти, термін споживання яких спливає (зіпсовані) чи вже критичний, а також перевірені умови зберігання тих, що можуть зберігатися тривалий час за умови дотримання певних умов зберігання.
Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 «Про затвердження положення про інвентаризацію активів та зобов'язань», а також інших нормативних документів, що регулюють питання проведення інвентаризації і складання річної фінансової звітності.	Виявлені під час інвентаризації непридатні або зіпсовані запаси вносяться до окремого інвентаризаційного опису, в якому вказуються найменування відповідних запасів, їх кількість, причини, ступінь і характер псування, пропозиції щодо їх знецінення, списання або можливості використання цих предметів у господарських цілях	Встановити фактичну наявність продуктів харчування, їх стан. Забезпечити виконання нормативів щодо списання продуктів харчування.	Для оформлення результатів інвентаризації застосовуються типові форми, затверджені наказом Мінфіну від 17.06.2015 № 572. Що робити з продуктами харчування, як-от: надає інвентаризаційна

Орієнтовний алгоритм дій директора ЗДО:

Закон України «Про дошкільну освіту» Постанова КМУ від 14.06.2002 №826 «Порядок медичного обслуговування дітей у дошкільних навчальних закладах». Спільний наказ МОЗ та МОН України від 30.08.2005 № 432/496 «Про удосконалення організації медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі». Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234 «Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів».	У ЗДО застосовуються форми ведення медичної документації та звітності, встановлені МОЗ України. Вести облік медичного обладнання, лікарських засобів та виробів медичного призначення, дотримуватись правил і термінів їх зберігання та використання.	Забезпечити умови для процедури списання лікарських та дезінфікуючих засобів і медичних виробів. Не допускати випадків наявності неякісних прострочених лікарських та дезінфікуючих засобів і медичних виробів. Організувати роботу медичного кабінету з дотриманням санітарно-гігієнічних вимог.	Після закінчення терміну придатності лікарських та дезінфікуючих засобів і медичних виробів вони мають бути вилученими з обігу. Крім прострочення може бути й ще одна причина списання медикаментів – заборона їх обігу. Нормативи витрат деззасобів фіксуються у спецжурналі отримання та витрати дезінфекційних засобів (наказ МОЗ від 11.07.2000 № 160).
---	---	--	---